

Lumbágó elleni ajánlatunk

A gázszolgáltatók „szemlélete”

Idézet a Dégáz tanácsadó-szolgálat tájékoztató-jából (DM, 1990. december 21.): „A tervét elkészítheti mestervizsgás gázszelő (mint egyéni vállalkozó, de magántervezőket... is tudunk ajánlani.”

Szakértői vélemény: tervét mestervizsgás gázszelő nem készítheti el, mivel erre sem tervezői jogosultsága, sem szakmai felkészültsége nincs. Tervet csak tervezői jogosultsággal rendelkező szaktervező készíthet. Kiviteli tervet olyan épületgépész szaktervezők készíthetnek, akik a Szeged Városi Polgármesteri Hivatal építési és közlekedési osztálya által vezetett magántervezői névjegyzékben szerepelnek. Épületek belső gázellátásának tervezésére jogosult magántervezők névjegyzékét a Szeged Városi Polgármesteri Hivatal (6745 Szeged, Széchenyi tér 11. földszint) ügyfélszolgálati irodájában kifüggesztett, mindenki által megtekinthető magántervezői névjegyzék tartalmazza.

Jelenleg az építetők a magántervezői névjegyzékben szereplő 67 fő épületgépész tervező és 36 fő vezető tervező közül választhatnak épületük belső gázellátási tervének elkészítéséhez tervezőt. Külső gázvezető hálózat, gáz-, csatlakozó vezeték és gáznyomás-szabályozók tervezését az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség által megfelelő szakirányú egyetemi végzettség, gyakorlat és sikeres vizsga alapján nyilvántartásba vett földgázipari bányászati szaktervezői névjegyzékbe bejegyzett szaktervezők végezhetik. A tervezés mérnöki tevékenység, a víz-, gáz-, fűtőszelvény szakmunkás-tevékenység. Adózási és más jogszabályok szerint történik, mint a vállalkozás, mivel szerzői jogi védelem alá tartozik.

A gáztörvény szerint a kiviteli terv szerelési vázlat helyettesíthető 6 köbméter h gázmérő-teljesítményig, és 60 kW gázfogyasztó-teljesítményig. A szerelési vázlatot gázszelő mester képesítésű vállalkozó, kisiparos a saját kivitelezésben megvalósuló gázszelvény munkálatokra elkészítheti. Árjában, költségvetésében, számlájában beépítheti belső gázszelvény vázlat tétele alatt, s így adózási is a vállalkozókra vonatkozó jogszabályok szerint történik. Egyéni vállalkozóként mestervizsgás gázszelő belső gázszelvény vázlat készítésére tehát nem rendelke-

het be, mivel ennek határt szab kivitelezői kapacitása.

Összegezve: 1. A terv és a szerelési vázlat két különböző, egymástól lényegesen eltérő fogalom. Belső gázellátási tervet csak arra személyesen jogosult, tervezői névjegyzékben szereplő épületgépész szaktervező készíthet. 2. Belső gázszelvény vázlatot legalább gázipari, olajipari, kohóipari, hőerőgépész és épületgépész technikus is készíthet bárki részére. Ezek nem tervezők, hanem szerelésivázlat-készítők. Adózási az általános szabályok szerint történik. 3. Belső gázszelvény vázlatot gázvezeték- és -készülék-szerelő mestervizsgával rendelkező kisiparos is készíthet, a fentebb felsorolt korlátozásokkal, a saját kivitelezésében történő kisiparosok belső gázszelvény munkálataira.

Épületek gépészeti berendezéseinek a primer energiahordozó a földgáz, innen indul a központi melegvízfűtés, használati melegvízellátás. A szerelési vázlatok fűtési és melegvíz-ellátási határterületeket is érintenek. Viszont nem tartalmazzák az energetikai megfontolásokat, az épületek hővesztégszámítását, gazdaságossági számításokat, hőtermelő optimális kiválasztását. Így általában az épület hőszigetleténél nagyobb teljesítményű hőtermelő, falikazánok kerülnek beszerelésre, melyek gazdaságtalanok, mivel alacsony hatásfokúak, fogyasztásuk nagyobb, amely energiapazarlást sem lakossági, sem népgazdasági szinten nem engedhetjük meg.

A fűtéssel kapcsolatos bírósi perek jelentős része a nem megfelelő nagyságú hőtermelő beépítéséből és az ebből eredő szabályozatlanságból adódik. Szaktervező által részletesen kidolgozott, optimálisan üzemelő épületgépészeti rendszer a magasabb tervezési díj ellenére, rövidebb idő alatt megterül, és a fűtési költség is lényegesen kisebb lesz. Végezetül a tervezők szakmai érdekérvényesítését és ajánlását 1989 márciusában megalakult Mérnöki Kamarára vette át, mely a tervezők ajánlását, megvalósult létesítményeik referenciáit alapján végzi.

A jövőben szükséges a gázszolgáltatók szemléletváltása is!

Szabó Mihály
földgázipari igazságügyi
mérnök-szakértő,
a Mérnöki Kamara
rendes tagja

Szikraszóró

A csillagszórógyűjtás nem éppen veszélytelen mulatság. Valami történhetett ezekkel a kis rudakkal, mert működésük egyre inkább emlékeztet a gyújtóbombák természetrajzára, mint holmi gyermek- (és felnőtt-) kápráztató ártatlan látványosságra.

Körbejárva a lakásban, pontosan meghatározhatjuk azokat a helyeket, ahol a karácsonyfák állni szoktak. Ehhez nem kell más tennünk, mint fölfedezni a szőnyegekbe és parkettába égetett apró, fekete pörkölődött szélű lyukakat, amelyek a csillagszórókból kirepülő szikrák becsapódási helyeit jelölik.

Azok, akik már átestek a tűzkeresztségen, a karácsonyfa hatótávolságában valamilyen kevéssé gyúlékony anyagot (például alufóliát) terítenek a földre. A szikraeső röppályájának bemérése bonyolult számításokat igényel, hiszen nem mindegy, hogy a fa tetején, vagy alsó ágain lép-e működésbe a csillagszóró.

A legkritikusabb pillanat az, amikor meggyújtjuk a feltűzött rudacsokát. A nagyobb tűzerővel rendelkező darabok azonnal célba veszik a fához közel merészkedő családtagot, és már az első jól irányított szikrák lehetővé teszik, hogy az illetőnek új szabadidőruhát ajándékozzunk a legközelebbi alkalommal.

A gyerekeket — szemük világát megóvó — egyszerűen tiltsuk el a csillagszórónézéstől, legbiztosabb, ha a szobából is kiküldjük őket a kritikus időre.

Ha ügyes pirotechnikusoknak sikerülne továbbfejleszteni a szikraszórógyártás technológiáját, akkor elkövetkezhet az az idő, amikor a család a tűzoltóktól kölcsönzött azbesztköpenyben, -sisakban és védőszemüvegben állhatják körül a csillagszóró fát — de ez aligha ronthatja el az ünnep meleg, bensőséges hangulatát.

(nyilas)

Ó(évi) társasbuli

Gold System fantázianév jól cseng, kockázat alig (legfeljebb elbukom azt a kis pénzt). Következésképpen érdemesnek tűnik beszállni.

Ez korántsem igaz. Nézzük a kijózanító számokat. Ahhoz, hogy csak a játék elindítója — az ősjátékos — nyerjen, legalább 1365 résztvevőre van szükség. Öt nyerteshez 5461 játékos, 21-hez 21 845, 85-höz 87 381, 341 remény pedig közel 350 ezer játékos esetén teljesül be. 350 ezer ember beszerzése nem csekély teljesítmény, de általában még csak az a 341 játékos a nyerő, akinek a játékos szó helyett inkább az „ősjátékos és kegyeltjei” meghatározás illene, ugyanis ők senkinek sem küldenek pénzt, rájuk a játék beindítása végett van szükség. Ahhoz, hogy az első 1024 igazi játékos (tőlük származik 500 forinttal az ősjátékos még biztosnak mondható bő félmilliója) is elégedett legyen, már közel 1 millió 400 ezer résztvevő szükséges. Ezen 1024 játékos 4096 közvetlen beszervezettje a beigért nyereséghez már csak akkor jut, ha a játékosok száma meghaladja az 5 és fél milliót. Érzékelhető, hogy a játék minden képpen megszakad (néhány újabb

játékosgeneráció már túllépi a földlakók 5 milliárdos keretét). Mivel a játék határainkon nagy valószínűséggel nem terjed túl, a valódi játékosok harmadik generációja már csak fizet. (A pontosság kedvéért megjegyzendő: a fenti adatok feltételezik, hogy a játék az adott szinten még egyetlen ágon sem szakadt meg.)

Tehát a Gold System játék elindító nem valószínű, hogy túlzott nagyvonalúsággal a nyertesek körét tekintve. A játékszabályok példátlan mohóságról árulkodnak. Ugyanakkor az igazi játékosok borítékban elküldött 50 forintjai is tetemes summához juttatják a szervezőket, akik nem állhatnak távol az ősjátékosoktól és kegyeltjeitől.

A következő állítás a játék bármelyik szakaszában teljesül (függetlenül a résztvevők számától): a játékosok legfeljebb ezredrésze (pontosabban csak 1/1024-ed része) juthat hozzá a beigért nyereséghez.

A fenti állítás a múlt és az eljövendő hasonló pénzküldős játékaikra is általánosítható: ha a játékszabályok az elküldendő pénz n-szeresét ígrik, akkor az adott játék résztvevőinek csak legfeljebb az n-edrésze lehet nyertes, mégpedig pontosan a játék indító személyében. A többiekre nincs jobb szó: balekok.

Palágyi Kálmán